

tationen for det danske Folk i Noestilbe til Repræsentationen for det samme Folk ved Dannevirke". Der var Sandhed i den Hilsen og Tale; der var Grund for Forsamlingen til at dele Æren af at repræsentere det danske Folk med Hæren. — Et Folk maa, hvis det skal kunne bestaae, være beredt paa at lade sig repræsentere ved mange Leiligheder, i mange Retninger, paa mange Maader. Saalænge Krigen varer, er dets Styrke nærmest repræsenteret i de Staver, det sender i Marken; da blive Udskrivningsdagene til Valgdage, og legemlig Forsighed den vigtigste Valgbarhedsbetingelse; nærmer Krigen sig sin Ende, og Fredsunderhandlingerne begynde, kommer det meget derpaa an, om der blandt Diplomaterne findes dem, der værdig kunne repræsentere Folket; er Freden bleven herskende, saa Kunstsliben kan finde Leilighed til at anstille sine offentlige Væddekampe, da seer man sig om blandt de Industriedrivende, om der blandt dem skulde findes Noget, som værdigt kunde repræsentere Folket, og saaledes fremdeles. En lovgivende, ved frie Valg af Folket fremgaaet, Forsamling, kan paa en fyldestgjørende Maade bestjæftige sig med Lovgivningsarbejder, disse forskjellige Sider af et Folks Liv vedkommende, men det vilde være Indbildning, om den vilde mene, at Æren for at repræsentere Folket i alle disse Henseender tilkom den. Der er næppe nogen Side af et Folks Liv, hvorfor det er vanskeligere at finde en tilfredsstillende Repræsentation end den høieste af alle, den religiøse. Det er kun med Aarhundreders Mellemrum, at det er lykkedes at finde Mænd, om hvilke, naar de talede, Alle, som hørte dem, maatte sige: De tale „paa vort eget Maal“. Det lykkedes i Christendommens første Dage; det lykkedes, da Luther traadte frem. At mene, at man, uden at tænke derpaa eller tale derom, idet man tænker paa og spørger om ganske andre Egenstaber hos Valgcandidaten end hans religiøse Troesbekjendelse, skulde være heldig nok til at træffe en Mand, der kunde gjælde for Repræsentant for den evangelisk-lutheriske Kirke, vilde være at sætte en overtroisk Tillid til Forsynet, eller rettere til det blinde Tilfælde, vilde være at friste Gud, eller rettere Lykken. Ved Valg, hvor der kun spørges om politisk Troesbekjendelse, faaer man ikke Andet ud end det, man søger og spørger efter, Repræsentanter for de politiske Partianskuelser. Mere er man ikke berettiget til at forlange eller vente.

Det vilde ikke være vanskeligt ved Udtalelser under Forhandlingerne om kirkelige Sager haade i Lands- og Folkethinget, at godtgjøre, at det Skæve, Halvgjorte, og derfor Uberettigede og Uholdbare i de Forhold, hvori Kirken ved Regjeringsforandringen er kommet til at staae til den verdslige Lovgivningsmagt, er anerkjendt ogsaa af Rigsdagsmedlemmer, hvem Ingen vil mistænke for Partiflhed for Kirken. Men jeg troer ikke, det gjøres Behov i en Skrivelse til det høie Ministerium.

Hvad jeg saaledes i det Foregaaende har udviklet, gaaer altsaa i Hovedsagen ud paa at vise, 1) at, om ikke enhver Trang til Forandring i de kirkelige Forhold fortjener at komme i Betragtning til Afhjælpelse, da maa dog en saadan Trang, naar det, som her, lader sig godtgjøre, at den er fremgaaet som nødvendig Følge af de forandrede Forhold, hvori Kirken, uden at være abspurgt, ved Regjeringsforandringen er kommet til at staae til den confessionsløse, altsaa ikke-kirkelige Lovgivningsmagt, ansees for at have en uafviselig grundlov-medholdelig Forbring paa at blive afhjulpel; og 2) at Midlet, hvorved denne Trang skal kunne afhjælpes, er det i Grundlovens § 75 foreskrevne, at Kirkens Forsatning ordnes ved Lov. For at kunne foretage Forandringer, hvorved Alles Trang afhjælpes, maa der være givet en Lov, Norm, Regel, hvorefter Forandring, uden at afstedkomme Uorden, kan foregaae. At henvise alene til administrative Forholdsregler, der ere omstiftelige og beregnede paa de enkelte Tilfælde, vilde være at tye til Homöopathien. Afhjælpes Trangen til Forandring ikke paa den Maade, Grundloven foreskriver, ved Lov, og vedbliver Forsatningsspørgsmaalet at staae hen uafgjort, da vil man udsætte sig for, at det alligevel kommer til Afgjørelse, men paa en Maade, som lidet tilfredsstillende, da vil det blive løst i Forbigaaende, som Bisag, som Noget, der vel ikke bliver sat paa Dagsordenen, men hver Gang en kirkelig Sag kommer for, bliver taget med,